

Waterdagen 2016

- 14 april, Moerkappele
- 20 april, Made
- 26 april, Burgerveen
- 28 april, Beek en Donk
- 11 mei, Maasdijk

Waterdagen 2016

Mede mogelijk gemaakt door:

Aan de slag met de zuiveringsplicht

Inhoud

➤ **Achtergronden**

- Waterkwaliteit & middelenpakket
- Huidig beleid en wetgevingskader

➤ **Hoofdlijnenakkoord**

- Wat houdt dit in?
- Collectieve en individuele aanpak

➤ **Aanpak**

- Waterstromen
- Businessplan

Waterkwaliteit en middelenpakket

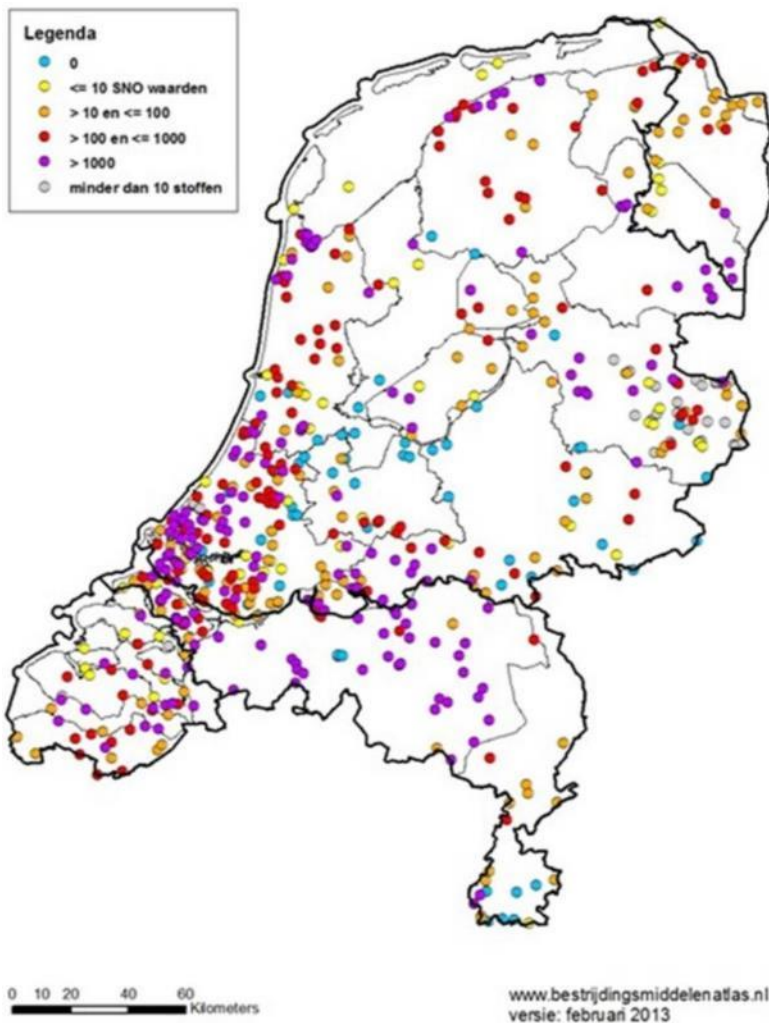
- Waterkwaliteit is nog onvoldoende
 - Normoverschrijding N + P
 - Normoverschrijding middelen
- Toelatingen onder druk
- Extra voorschriften op Wettelijke Gebruiksvoorschrift
- Maatschappelijke discussie en eisen retail

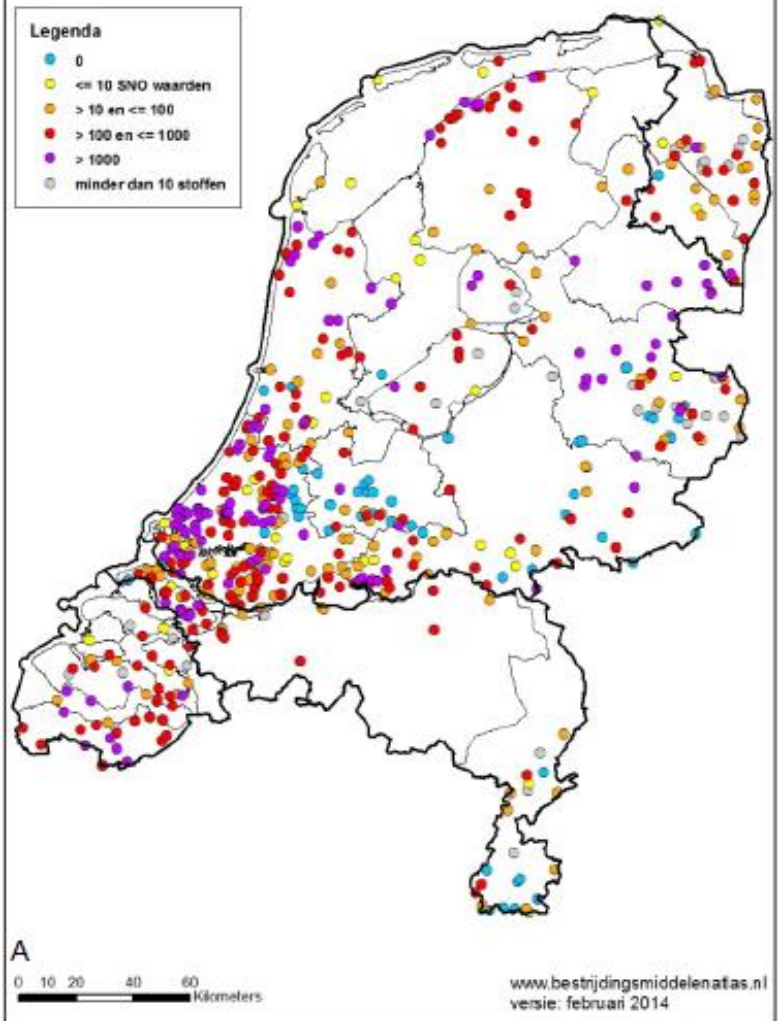
ctg**b**

Algemeen beeld bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater Metingen 2011

Algemeen beeld bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater Metingen 2012

A. Het algemene beeld van de bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater aan de hand van de gesommeerde normoverschrijding (SNO-waarden). Bij de interpretatie van de kaart moet er rekening mee worden gehouden dat de SNO-waarden afhankelijk zijn van het aantal stoffen waaraan gemeten is. Als van een monster aan minder dan 10 stoffen een meting werd verricht, dan wordt dit als een meting van te weinig stoffen beschouwd om de SNO te bepalen. (bron: <http://www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl/>)

Middelenpakket en werkzame stoffen in oppervlakte water

Nationale top 10 bestrijdingsmiddelen die de kwaliteitsnorm het meest overschreden in 2014

#	JG-MKN/MTR	MAC-MKN	toelatingscriterium (Ctgb)
1	terbuthylazin, desethyl-	esfenvaleraat	imidacloprid
2	ETU	pirimifos-methyl	esfenvaleraat
3	imidacloprid	captan	carbendazim
4	benzothiazol	heptachloor-epoxide, cis-	pirimifos-methyl
5	esfenvaleraat	imidacloprid	abamectine
6	heptachloor-epoxide, cis-	carbendazim	pirimicarb
7	azoxystrobin	heptachloor	nicosulfuron
8	telodrin	linuron	cypermethrin
9	DDE, 24	azinfos-methyl	deltamethrin
10	DDT, 24	abamectine	spinosad

Maximaal Toelaatbaar Risiconiveau (MTR), Milieukwaliteitsnormen (MKN), Jaargemiddelde-MKN (JG-MKN) en de Maximaal Aanvaardbare Concentratie (MAC-MKN).

Middelen met zuiveringsetiket

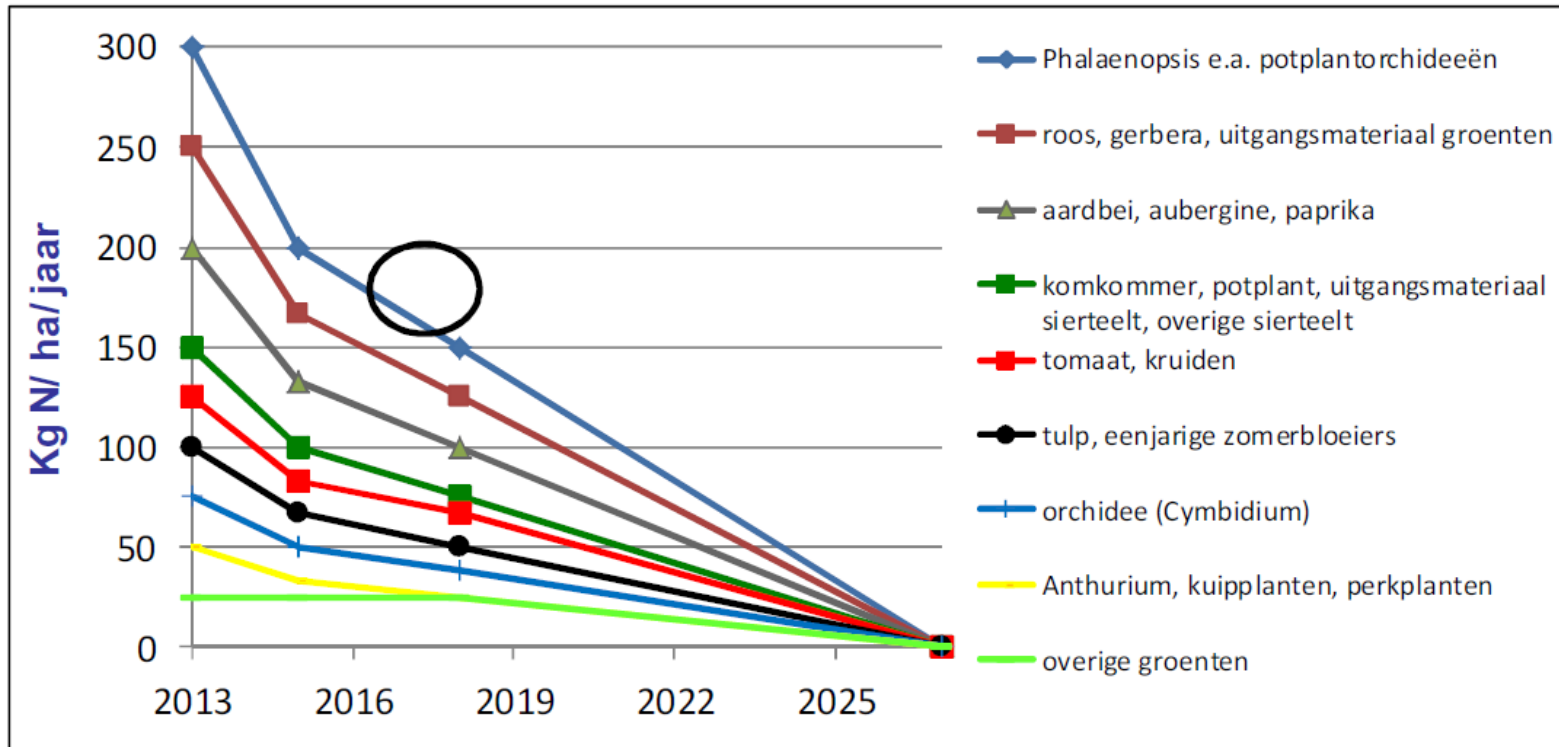
Werkzame stof	Middelnaam
Imidacloprid	Admire, Kohinor, WOPRO Imidacloprid 70WG en Gaucho Tuinbouw (99,5% zuivering)
Abamectine	Vertimec Gold en parallelen toelatingen abamectine
Teflubenzuron	Nomolt
Pirimicarb	Pirimor, UPL Pirimicarb, Pirimor rook
Fluazinam	Bolbehandeling Ohayo, Dirango
Thiacloprid	Calypso (meer dan 95% zuivering)

Waterkwaliteit en middelenpakket

- Kaderrichtlijn Water
- Activiteitenbesluit
 - Emissienormen substraatteelt
 - Zorgplicht grondgebonden teelt
- 2^e nota duurzame gewasbescherming (2013)
 - 50% minder normoverschrijdingen 2018
= 75% minder emissies
 - 90% minder normoverschrijdingen 2023
= 99,7% minder emissies

Emissienormen substraatteelt

N-norm (2015) komkommer: 100 kg N/ha/jaar → 400 m³/ha/jaar

Wetgeving zuiveringsplicht

Hoofdpijnenakkoord 2015

Bestaat uit:

- Individuele zuiveringsplicht 95% per 1/1/2018
- Collectieve aanpak op voorwaarden mogelijk
- Nieuwe etiketten synchronisatie milieubeleid
- Zuiveringsplicht bestaande etiketten blijft

Wetgeving zuiveringsplicht

Hoofdpijnenakkoord 2015

Waterstromen:

- Drainwater (substraat)
- Drainage (grondgebonden)
- Filterspoelwater (wanneer bemest/ teeltwater wordt gebruikt)

Voordat restwater van het bedrijf afgaat moet het per 1-1-2018 gezuiverd zijn voor 95% op gewasbeschermingsmiddelen. Zowel voor lozing op riolering en oppervlakte water.

Wetgeving zuiveringsplicht

Hoofdlijnenakkoord 2015

95% zuiveringsrendement t.o.v. standaard water II

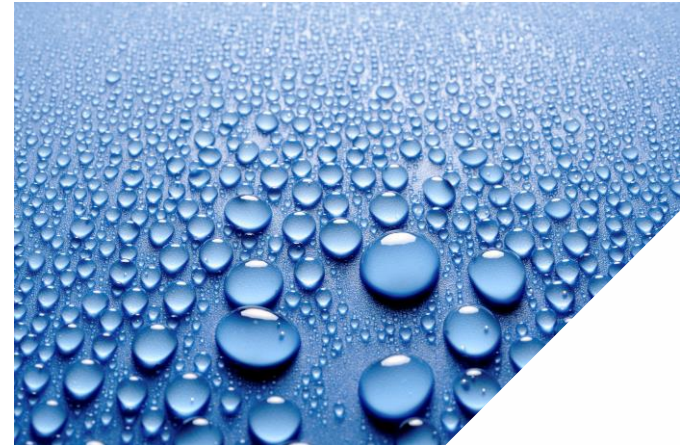
- Meetprotocol;
- Beoordelingssystematiek;
- BZG-lijst:

Uitwerking

Hoofdlijnenakkoord 2015

- Kwel/ inzijging; maatwerk mogelijkheid
- Onderdelen businessplan collectief
- Beoordelingscriteria businessplan collectief
- Verwerking in milieuwetgeving
- Relatie toelatingsbeleid Ctgb
- Communicatie en kennisverspreiding

Uitvoering in praktijk

Hoofdlijnenakkoord 2015

Hoe voldoet u hieraan?

- ✓ Past u gewasbeschermingsmiddelen toe?
- ✓ Loost u restwater?
- ✓ Restwater door zuiveringsinstallatie 95% voor lozing op riolering en/of oppervlakte water

Geen lozing?

- ✓ Maak dan inzichtelijk dat u 100% recirculeert, gesloten teelt en daarmee geen emissies veroorzaakt.

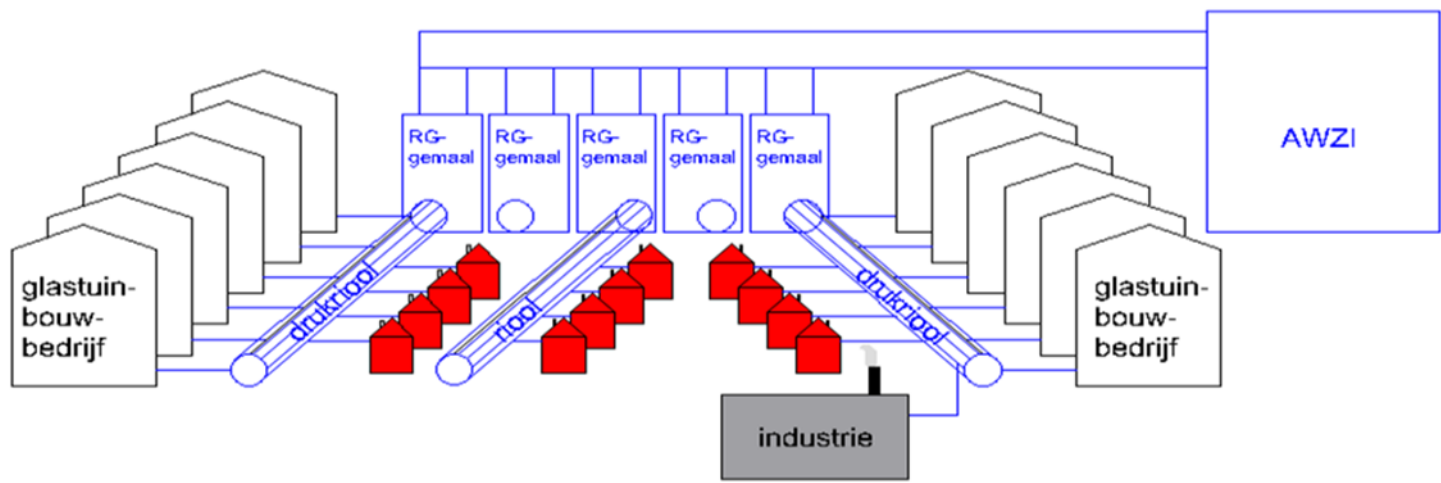
Collectieve aanpak

Collectief oppakken is altijd maatwerk

Onder voorwaarde uitstel t.b.v. realisatie tot uiterlijk 1-1-2021

Voorwaarden

- Aangemeld voor 31 december 2015
- Businessplan indienen voor 31-12-2016

Aangemelde collectieven

- Ruim 285 reacties
- 160 collectieven
- 1.850 deelnemende bedrijven
- 6.300 ha kas

[Online overzichtskaart collectieven](#)

Aan de slag: voorbereiding

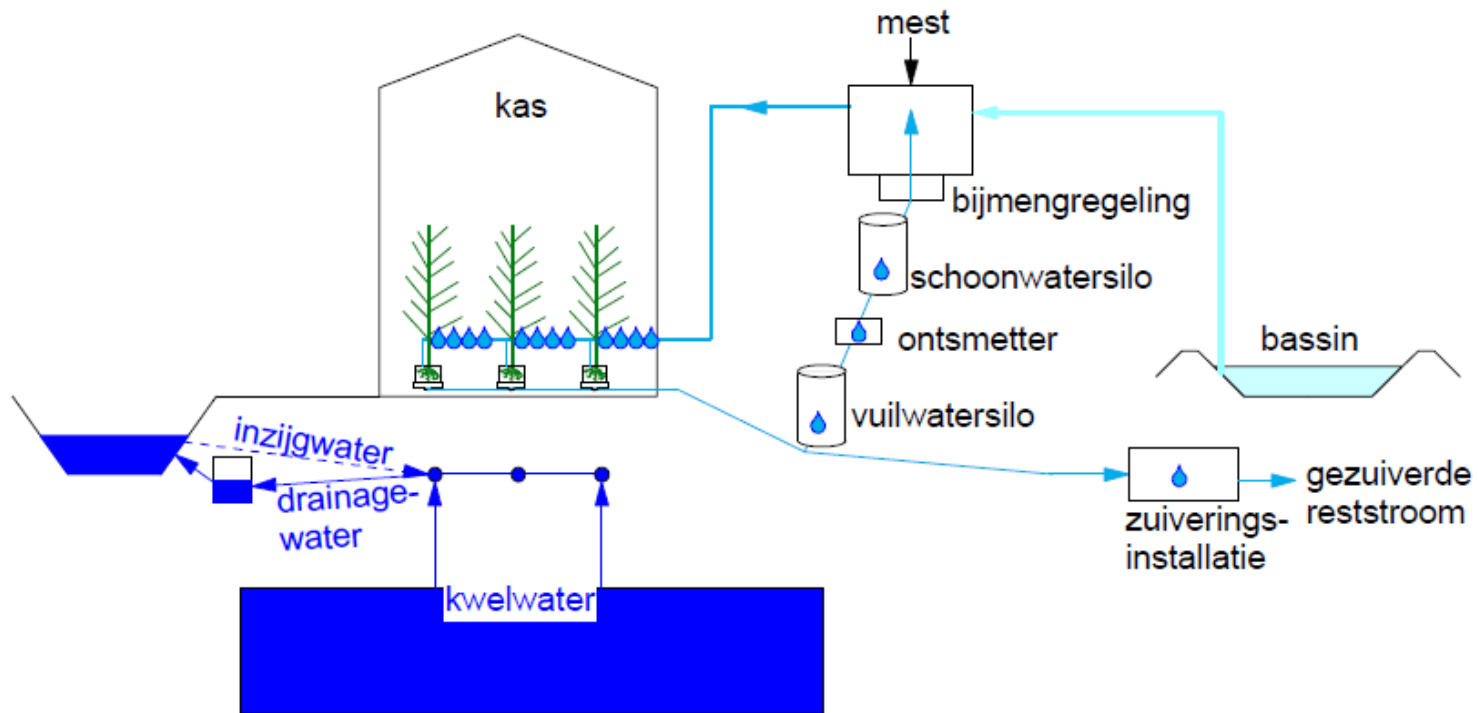
➤ Breng waterstromen in beeld

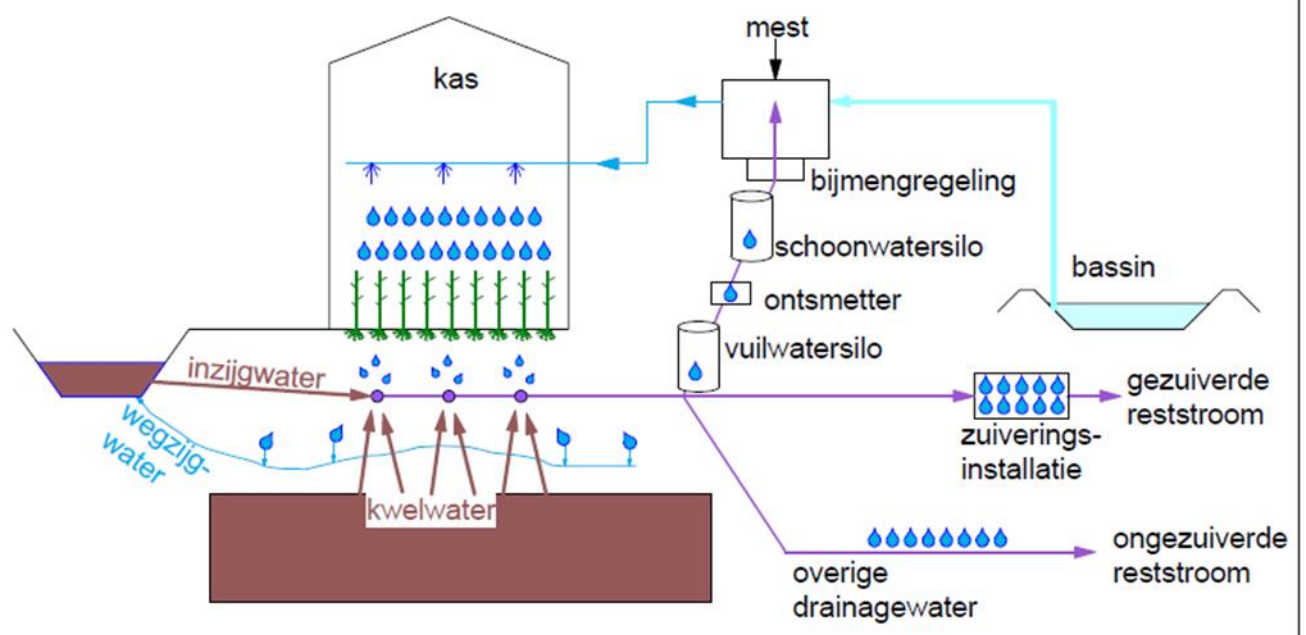
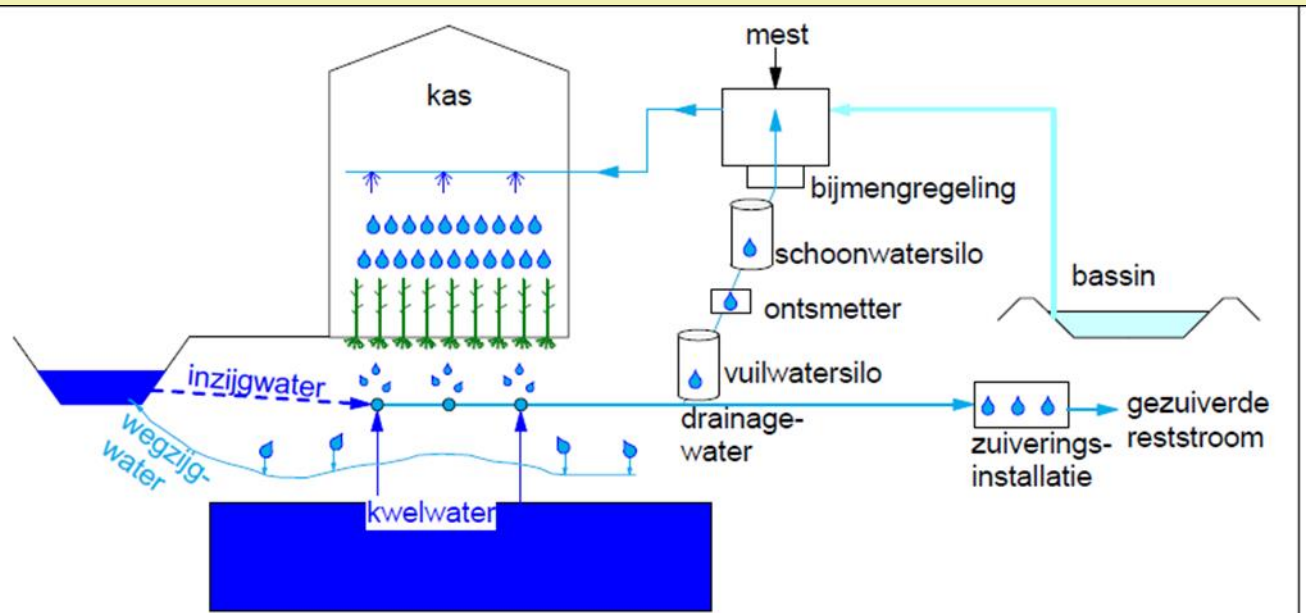
- [KasWaterWeter](#)
- [Praktische tips](#)
- [Stappenplannen](#)

Aandachtspunten

- Gietwatervoorziening
- Buffercapaciteit (bv vuilwatersilo)
- Ontsmetting aanwezig?
- Teeltwisseling
- Lekkages en overlopen

Waterstromen in beeld

Wat moet er nu gebeuren?

1. Waterstromen in beeld?

- 1.1. Optimale recirculatie?
- 1.2. Kan ik naar 0-lozing?
- 1.3. Heb ik lekkages?
- 1.4. Alle restwaterstromen naar 1 punt?

Stappenplan collectief

Businessplan indienen bij
bevoegd gezag (31-12-2016)

Realisatie (uiterlijk 1-1-2021)

Individueel stappenplan

Aanschaf installatie van BZG-
lijst

Realisatie (uiterlijk 1-1-2018)

Stappenplan collectief

Stap 1

- Zorg voor afstemming met collega's binnen collectief. Maak duidelijke afspraken over aanpak en eventuele kosten.

Stap 2

- Bespreek de inventarisatie van de waterstromen en breng de hoeveelheid restwater in beeld

Stappenplan collectief

Stap 3

- Ga aan de slag met de varianten voor zuiveringsoplossing
 - Waterstromen in beeld (hoeveel, wanneer, capaciteit, etc.)
 - Transport (riool, nieuwe leiding, per as, etc.)
 - Buffering noodzakelijk
 - Waterschap of gemeente nodig voor transport/ zuivering
 - Voorkeur zuiveringstechniek

Stappenplan collectief

Stap 4

- Kosten afweging
 - Maak inzichtelijk wat individueel zou kosten
 - Reken varianten voor de collectieve oplossing uit
 - Hou rekening met volgende stap (meststoffen)
 - Hou rekening met beheer en exploitatie zuivering
 - Bepaal samen of collectief interessant is

Stappenplan collectief

Stap 5

- Werk Businesscase uit voor collectieve oplossing als uit stap 4 blijkt dat collectief voordeel biedt.
- Stem tijdens uitwerking af met bevoegd gezag.

Inhoud businesscase*

- Deelnemers
- Waterstromen
- Opbouw en techniek collectief
- Financiën
- Beheer & organisatie
- Realisatietermijn en planning

* *Voorlopige opbouw*

Stappenplan collectief

Stap 6

- Leg het plan voor aan bevoegd gezag (uiterlijk eind 2016)

Stap 7

- Na goedkeuring start uitvoering op en zorg voor passende organisatiestructuur voor beheer en exploitatie (eventueel in afstemming bevoegd gezag)

Afhankelijk van realisatietermijn collectief uitstel door bevoegd gezag te verlenen tot uiterlijk 1-1-2021.

Meer informatie

www.ltoglaskrachtenederland.nl/water

GLASTUINBOUW
WATERPROOF

www.glastuinbouwwaterproof.nl

Rijksoverheid

[www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/
emissiebeheer/agrarisch/glastuinbouw/](http://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/agrarisch/glastuinbouw/)

Bedankt voor uw aandacht!

Daan van Empel

LTO Glaskracht Nederland

daan.van.empel@zlto.nl

M +31 6 295 202 56

